

žaláře. Taková náhrada je spojena s výkonem naznačeného trestu i v tuzemsku podle ustanovení § 3 zákona z 15. listopadu 1867, čís. 131 ř. zák. Další tresty, k nimž byl obžalovaný — jak napadený rozsudek uvádí — v republice rakouské odsouzen v době výkonu trestu, o němž právě uvažováno, jest ponechatí stranou, protože nedošlo k jich výkonu, ježto obžalovaný byl podmíněně propuštěn z trestu 16letého žaláře (srovnej spisy ředitelství trestnice Garsten). Jak dovozeno, nebylo ani s hlediska předchozího potrestání pro týž zločin v cizozemsku utrpeného závady proti uložení trestu doživotního těžkého žaláře. Uložil-li porotní soudní sbor přes to na místě tohoto trestu mírnější trest dočasný, považuje za jediné přípustnou trestní sazbu těžkého žaláře od 10 do 20 let, vykročil z mezí práva nutné v tomto případě záměny trestu a zatížil rozsudek zmatkem § 344 čís. 12 tr. ř. Proto bylo stížnosti veřejného obžalobce vyhověti.

Nejvyšší soud máje podle § 350 tr. ř. rozhodnouti ihned ve věci, tedy v tomto případě vyměřiti trest, musil si položití další otázku, zda totiž lze tu užiti § 338 tr. ř. Neshledal příčiny k zápornému řešení této otázky, když z hořejších úvah plyne, že v tomto případě je trestem, »který podle zákona měl býti vyměřen«, doživotní těžký žalář, takže tento trest, jak plyne z doslovu zmíněného ustanovení, může býti zmírněn v mezích tam uvedených, ovšem za předpokladu, že se sbíhají velmi důležité a převažující okolnosti polehčující. Takovými jsou podle názoru nejvyššího soudu dědičné zatížení pachatelovo, jeho duševní méněcennost, úplné doznání, zanedbané vychování a věk jen málo přes 20 roků v době činu. Konečně padá při výměře trestu zajisté na váhu i okolnost, že od spáchání činu uplynulo již více než 13 let. Proti těmto okolnostem stojí jako okolnosti přitěžující souběh dvou zločinů (tedy zločin loupežné a úkladné vraždy a veřejného násilí), několikeronásobná kvalifikace zločinu vraždy a hrubé porušení povinnosti vděčnosti, již měl pachatel ke své oběti (babičce, která ho živila). Polehčující okolnosti tedy převládají nejen počtem, ale i vnitřní vahou a to obzvláště vzhledem k tomu, že obžalovaný je duševně méněcenný, nad okolnostmi přitěžujícími. Bylo proto použito § 338 tr. ř. a vyměřen obžalovanému trest ve výroku uvedený, jež považuje zrušovací soud za úměrný zavinění obžalovaného. Trest tento byl přiměřeně ztřešen, obzvláště i temnicí vždy v den spáchané vraždy. Byl tedy, ač zásadně má pravdu zmateční stížnost státního zastupitelství v tom, že zákonným trestem je tu doživotní těžký žalář, tento trest zmírněn podle § 338 tr. ř.

Čís. 4597.

Promlčecí doba může býti přetržena a požadavku »včasného pokračování v zahájeném řízení« po rozumu §§ 27, 40 tisk. zák. vyhověno jen úkony předsevzatými trestním soudem, nikoliv úkony (návrhy) obžalobcovými (sepsáním obžaloby).

Úkonem směřujícím k pokračování v trestním stíhání je i opatření trestního soudu, by mu byly spisy státním zastupitelstvím s příslušnými návrhy včas vráceny za účelem dalšího stíhání pachatele; nelze proto

v tom, že spisy byly u státního zastupitelství k návrhu a ve lhůtě § 40 tisk. zák. nebyly soudu vráceny, spatřovati »nemožnost stíhati vinníka v těchto zemích« po rozumu této stati zákona.

(Rozh. ze dne 21. ledna 1933, Zm II 220/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zkoumaj ke zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 26. března 1931 spisy týkající se trestní věci proti Petru H-ovi pro přečin podle § 14 čís. 5 a § 15 čís. 2 zákona na ochr. rep. a přestupek podle § 23 tiskového zákona, — uznal podle § 290 tr. ř. takto právem: Rozsudek krajského soudu trestního v Brně ze dne 26. března 1931, pokud jím byl obžalovaný Petr H. uznán vinným přečiny podle § 14 čís. 5 a § 15 čís. 2 zák. na ochr. rep. a přestupkem podle § 23 tisk. zák. se zrušuje jako zmatečný. Obžalovaný zprošťuje se podle § 259 čís. 2 tr. ř. z obžaloby pro ony trestné činy, spáchané tím, že 6. července v B. rozšiřoval cyklostilem psané letáky »Pracujícím lidu na Brněnsku« a jejich obsahem způsobem surovým a štvavým hanobil republiku tak, že to může snížit vážnost republiky a ohrozit obecný mír v republice, a veřejně podněcoval ke zločinu veřejného násilí a přečinům shluknutí, a téhož dne v B. rozdával tištěné spisy mimo místnost řádně k tomu ustanovenou.

D ů v o d y:

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zkoumaj ke zmateční stížnosti veřejného obžalobce podle § 290 tr. ř. spisy týkající se trestní věci proti obžalovanému Petru H-ovi pro přečiny podle § 14 čís. 5 a § 15 čís. 2 zák. na ochr. rep. a pro přestupek podle § 23 tisk. zák. shledal, že bylo trestního zákona na újmu obžalovaného nesprávně použito. Podle skutkových zjištění rozsudku dopustil se obžalovaný přečinů podle §§ 14/5 a 15/2 zák. na ochr. rep. tím, že dne 6. července 1928 v K. P. rozšiřoval cyklostilem rozmnožené letáky »Pracujícím lidu na Brněnsku«, jejichž — jemu známým — obsahem hanobil způsobem surovým a štvavým republiku, tak že to může snížit vážnost republiky a ohrozit obecný mír v republice a veřejně podněcoval ke zločinům veřejného násilí a přečinům shluknutí; kromě toho dopustil se rozdáváním těchto letáků mimo místnosti k tomu řádně ustanovené přestupku podle § 23 tisk. zákona. Pro tyto trestné činy, spáchané jednak obsahem tiskopisů, jednak proti předpisům, sloužícím k zachování pořádku ve věcech tiskových, platí zvláštní ustanovení o promlčení podle §§ 40 a 27 tiskového zákona. Podle těchto předpisů nastane totiž při tiskových deliktech, obsažených v částce druhé tiskového zákona, jakož i při trestných činech, spáchaných obsahem tiskopisů, promlčení mimo jiné i, nebylo-li po dobu šesti měsíců v zahájeném řízení trestním soudem proti žádnému z vinníků pokračováno, při čemž § 40 tisk. zákona stanoví ještě podmínku, že se stíhání v těchto zemích státí mohlo. Právě takový stav se utvořil v trestní věci, o níž jde. Podle spisů, jejichž obsah může vzít zrušovací soud, pokud jde o skutečnosti procesní, za podklad svého rozhodnutí při

zkoumání zmatku podle čís. 9 b) § 281 tr. ř., třebaže nebyly v rozsudku výslovně zjištěny, byly tyto spisy dne 25. listopadu 1929 předloženy státnímu zastupitelství k návrhu. Od té doby nebylo v zahájeném řízení pokračováno až teprve po 27. květnu 1930, kteréhožto dne došla krajského soudu trestního obžaloba státního zastupitelství. Nebylo tedy po dobu »více než šesti měsíců« v zahájeném řízení pokračováno. Proti tomuto stanovisku nedá se s úspěchem zastávat názor, že obžalovací spis, jak lze z data na něm seznati, byl sepsán státním zástupcem dne 6. května 1930, a že tedy tímto úkonem státního zastupitelství, stavším se před uplynutím šestiměsíční lhůty promlčecí, »pokračováno bylo v zahájeném řízení«; tu jest totiž zdůrazniti, že tiskový zákon, pokud v §§ 27 a 40 mluví o »pokračování v zahájeném řízení«, má na mysli řízení trestním soudem zahájené a vedené, což jasně vysvětluje z doslovu předpisu § 40 tisk. zák., kde je výslovně řeč o tom, zda bylo po dobu šesti měsíců zavedeno stíhání (pokračováno v řízení) proti vinníku soudem trestním v těchto zemích. S ohledem na tento obsah zákona nelze proto pochybovati o tom, že jen úkony trestním soudem předsevzatými, nikoli tedy úkony obžalobcovými, může býti přetržena promlčecí doba a vyhověno požadavku »včasného pokračování v zahájeném řízení«. Oproti tomuto právnímu stanovisku nelze důvodně poukazovati ani na některá rozhodnutí bývalého vídeňského nejvyššího soudního dvoru, jejichž znění by mohlo podporovati právě vyvrácený názor, pokud se v nich — č. 2845 a 3176 vídeňské úřední sbírky — mluví o tom, že »ani soudem, ani žalobcem nebyly podniknuty kroky, v nichž by bylo lze spatřovati pokračování v zahájeném řízení«. Leč podle toho, co bylo o právním výkladu příslušného předpisu §§ 27 a 40 tisk. zákona uvedeno, nelze návrhům žalobcovým přiznati povahu úkonů přetrhujících promlčení, nýbrž lze — a jen potud lze oněm rozk. dnutím přisvědčiti — v takových návrzích spatřovati jen podnět a vhodný prostředek k tomu, by soudem trestním bylo v zahájeném řízení včas pokračováno. Nebylo proto v souzeném případě pokračováno ve smyslu zákona v zahájeném řízení, pokud státním zastupitelstvím byla sepsána dne 6. května 1930 obžaloba; rozhodný je naopak okamžik, kdy soudem předsevzat byl další zákonem předpokládaný úkon, a to se stalo teprve po 27. květnu 1930, kteréhožto dne došla obžaloba krajského soudu trestního v Brně.

Bylo by arci lze dále namítnouti, že v tomto případě nebylo soudu možno pokračovati v zahájeném řízení, poněvadž vyšetřující soudce skončiv trestní vyšetřování, sdělil dne 25. listopadu 1929 spisy státnímu zastupitelství, jímž mu včas — v šestiměsíční lhůtě — nebyly vráceny. Leč okolnost ta neodpovídá pojmu »nemožnosti stíhati vinníka v těchto zemích«, jak jej na mysli má § 40 tisk. zák. Taková skutečná nebo právní nemožnost by tu ovšem mohla býti, pokud na příklad pachatel dlí v cizině; výstižně poukazovala některá starší rozhodnutí i na takovou právní nemožnost, pokud bránila dalšímu stíhání pachatele nastalá jeho poslanecká imunita — kterážto úvaha ovšem pozbyla významu zákonem z 30. května 1924 č. 126 sb. z. a n., pokud však jde o případ, že se nalézaly spisy u státního zastupitelství k návrhu, bylo by přece trestnímu soudu možno dopisem prostě upozorniti státní zastupitelství na brzké vypršení šestiměsíční lhůty a vyžádati si spisy, což by zajisté bylo

úplně stačilo, by státním zastupitelstvím mu byly včas vráceny spisy s potřebnými návrhy k dalšímu stíhání, k němuž jest počítati i doručení obžaloby, ustanovení hlavního přelíčení a řízení po něm následující. Nehledíc k tomu měl v tomto směru po ruce trestní soud i další účinnější prostředky, jimiž po případě mohl podle § 27 tr. ř. čeliti průtahům jiných úřadů a to i státního zastupitelství. Není-li námitek proti názoru, že sdělení spisů státnímu zastupitelství k návrhu je úkonem, směřujícím k pokračování v trestním stíhání a sluší-li dle praxe spatřovati takový úkon v soudní výzvě právního zástupce strany, by »se k věci vyjádřil« — rozh. č. 3951 n. s. — a zajisté pak i ve výzvě obžalobce — soukromého — podle § 112 tr. ř., nelze pochybovati o tom, že takovým úkonem jest i opatření trestního soudu, jímž se domáhá toho, by mu byly spisy státním zastupitelstvím s příslušnými návrhy včas vráceny za účelem dalšího stíhání pachatele. Jelikož pak podle stavu věci a podle obsahu spisů není opory pro předpoklad, že by nebylo lze soudu v zahájeném trestním řízení proti obžalovanému pokračovati alespoň způsobem shora naznačeným, nastal účinek v § 40 po případě v § 27 tisk. nov. stanovený, k němuž bylo zrušovacímu soudu přihlížeti z moci úřední v základě §§ 290/1 a 281 čís. 9 b) tr. ř., jako kdyby byl tento důvod zmatečnosti uplatňován.

Čís. 4598.

Byl-li obviněný vydán právoplatně v obžalovanost, nelze ani z důvodů místních ani z důvodů věcných dodatečně napadati příslušnost soudu, který je podle obžaloby povolán provést hlavní přelíčení; námitku, že příslušným byl soud porotní, nelze uplatňovati ani s hlediska čís. 1 ani s hlediska čís. 6 § 281 tr. ř.

Zásada § 219 tr. ř. a důsledky z ní plynoucí neplatí pro případy, ve kterých je příslušným senát mládeže.

Byl-li někdo obžalován nejen z trestných činů, jež jsou proviněním ve smyslu § 3 zák. čís. 48/1931, ale i z pokračování v těchto trestných činech po dosažení 18. roku svého věku, nastal takový souběh trestných činů, který vykročil z mezí § 28 (2) a tím i z dosahu odchylek, platných podle druhé hlavy zákona o trestním soudnictví nad mládeží pro trestní řízení proti mladistvým, najmě i co do zvláštního senátu mládeže a nelze uplatňovati jako zmatek čís. 1 § 281 tr. ř., že i pro ona provinění vynesl rozsudek místo tohoto senátu nalézací soud v obyčejném sestavení.

Nezachování předpisů směrodatných pro sestavení senátu sborového soudu (§ 18 tr. ř., § 32 zák. o org. soudů) není zmatkem čís. 1 § 281 tr. ř.

Pojem »vyšetřovací (vyhledávací) úkon po zákonu neplatný« po rozumu § 281 čís. 2 tr. ř.; nespádá sem informace, uvádějící poznatky, jež učinil v oboru své působnosti úřad od soudu různý.

Vyloučení veřejnosti hlavního přelíčení je zmatkem čís. 3 § 281 tr. ř. jen, došlo-li k němu bez formálního usnesení soudu nebo z důvodu v § 229 tr. ř. neuvedeného.

Výslech státního úředníka jako svědka bez předchozího zproštění povinnosti zachovávatí úřední tajemství je nepřipustný po rozumu § 151 č. 2 tr. ř. jen, pokud je samotným svědkem nebo jinak poukázáno